

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Kelmės rajono savivaldybės tarybai

IŠVADA DĖL KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS SUTEIKTI 950,0 TŪKST. EUR GARANTIJĄ UAB KELMĖS VIETINIS ŪKIS

2026 m. gegužės 5 d. Nr. KA- 3
Kelmė

Nuomonė dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti garantiją

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 67 straipsnio 1 dalies 3 punktu, atsižvelgdami į Kelmės rajono savivaldybės mero 2026 m. balandžio 14 d. rašte Nr. (7.17. Mr) S-1111 išdėstytą poreikį dėl išvados pateikimo, atlikome Kelmės rajono savivaldybės (toliau – Savivaldybė) galimybės suteikti garantiją dėl UAB Kelmės vietinis ūkis prisiimamų įsipareigojimų vertinimą.

Vertinimas atliktas dėl UAB Kelmės vietinis ūkis prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolos sutartis:

- **iki 600,0 tūkst. Eur** ilgalaikiai paskolai (10 metų laikotarpiui), skirtai katilinės, esančios S. Dariaus ir S. Girėno g. 1, Tytuvėnuose, rekonstrukcijos darbams finansuoti;
- **iki 350,0 tūkst. Eur** paskolai, skirtai administracinėms patalpoms su dirbtuvėmis įsigyti.

Bendra prašoma garantijų suma – **iki 950,0 tūkst. Eur**.

Mūsų nuomone, Savivaldybei suteikus iki 950,0 tūkst. Eur garantiją UAB Kelmės vietinis ūkis, nebus viršytas Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytas įsipareigojimų pagal garantijas limitas.

Pagrindas pareikšti nuomonę dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti garantiją

Vertinimo metu surinkome įrodymus apie Savivaldybės skolos limito ir įsipareigojimų pagal garantijas limito laikymosi būklę 2026 m. kovo 31 d., įvertinome duomenis apie skolinių įsipareigojimų pokyčius, išanalizavome galimus Savivaldybės skolos ir įsipareigojimų pagal garantijas limitus ir įvertinome galimybę Savivaldybei suteikti 950,0 tūkst. Eur vertės garantiją dėl valdomos įmonės skolinių įsipareigojimų prisiėmimo, neviršijant nustatyto įsipareigojimų pagal garantijas limitu.

Savivaldybės skola pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolos sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, negali viršyti

60 procentų, įsipareigojimai pagal garantijas – 20 procentų tam tikrų metų savivaldybės biudžeto pajamų¹.

Atsižvelgiant į Savivaldybės tarybos sprendimu² patvirtintas Savivaldybės 2026 m. biudžeto pajamas (71 521,3 tūkst. Eur), Savivaldybės skola (pagal įsipareigojamuosius skolos dokumentus, įskaitant paskolas, finansinės nuomos (lizingo) sutartis) 2026 m. negali viršyti 42 912,8 tūkst. Eur; įsipareigojimai pagal garantijas – 14 304,3 tūkst. Eur.

Savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal visus skolos įsipareigojamuosius dokumentus 2026-03-31 buvo 12 756,3 tūkst. Eur³, tai sudaro 17,8 proc. Savivaldybės 2026 m. patvirtintų biudžeto pajamų. Į šiuos duomenis neįtrauktas planuojamos suteikti iki 950,0 tūkst. Eur garantijos poveikis.

Savivaldybės suteiktų garantijų likutis 2026-03-31 buvo 1 369,6 tūkst. Eur⁴ ir sudarė 1,9 proc. Savivaldybės 2026 m. biudžeto pajamų.

Suteikus 950,0 tūkst. Eur garantiją UAB Kelmės vietinis ūkis, Savivaldybės suteiktų garantijų suma siektų 2 319,6 tūkst. Eur arba 3,2 proc. Savivaldybės 2026 m. biudžeto pajamų ir neviršytų nustatyto 20 proc. įsipareigojimų pagal garantijas limitu.

Mūsų atsakomybė išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo vertinamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus. Mes manome, kad mūsų surinkti įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų nuomonę dėl Kelmės rajono savivaldybės galimybės suteikti garantiją.

Bendrovės finansiniai rodikliai

Bendrovės 2024 – 2025 m. veiklos finansiniai rodikliai (Eur)

Rodikliai	2024	2025	Pokytis
Grynasis pelnas (nuostolis)	54215	-145692	-199907
Turtas	2519870	2348331	-171539
Trumpalaikis turtas	727935	656986	-70949
Mokėtinos sumos ir kiti įsipareigojimai, iš jų:	621274	590768	-30506
Po vienerių metų gražintinos skolos	83963	51616	-32347
Per vienerius metus gražintos skolos	537311	539152	1841
Per vienerius metus gautinos sumos	314111	326078	11967
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	383338	309063	-74275
Santykinis įsiskolinimo rodiklis⁵	0,247	0,252	0,005

¹ Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo (nauja redakcija nuo 2026-01-01) 5 straipsnio 2 ir 3 dalys.

² Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2026-02-19 sprendimas Nr. T-61 „Dėl Kelmės rajono savivaldybės 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo“.

³ Finansų skyriaus pateikta informacija. Kelmės rajono savivaldybės mero 2026-04-14 raštas Nr. (7.17. Mr.) S-1111 „Dėl galimybės suteikti garantiją uždarajai akcinei bendrovei Kelmės vietinis ūkis.

⁴ Finansų skyriaus pateikta informacija. Kelmės rajono savivaldybės mero 2026-04-14 raštas Nr. (7.17. Mr.) S-1111 „Dėl galimybės suteikti garantiją uždarajai akcinei bendrovei Kelmės vietinis ūkis.

⁵ Santykinis įsiskolinimo rodiklis parodo, kokia įmonės turto dalis yra finansuojama skolintomis lėšomis. Jis apskaičiuojamas įmonės įsipareigojimus lyginant su visu jos turtu. Rodiklis neturėtų viršyti 1, nes tai reikštų, kad įmonė turi daugiau įsipareigojimų nei turto ir faktiškai yra nemoki.

Einamasis likvidumo koeficientas⁶	1,35	1,22	-0,136
Grynujų pinigų likvidumo koeficientas⁷	0,71	0,57	-0,140

Šaltinis: sudaryta SKAT pagal UAB Kelmės vietinis ūkis 2024-2025 metų balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos duomenis.

*2025 m. ataskaitos audituotos, patvirtintos.

Bendrovės 2024 – 2025 m. finansinių rodiklių analizė rodo reikšmingą veiklos rezultatų pablogėjimą. 2024 m. bendrovė dirbo pelningai, uždirbo 54,2 tūkst. Eur grynojo pelno, tačiau 2025 m. patyrė 145,7 tūkst. Eur nuostolį. Veiklos rezultato pokytis sudarė -199,9 tūkst. Eur.

Pagrindinės neigiamo rezultato priežastys – reikšmingai sumažėjusios pajamos iš transporto ir kelių priežiūros paslaugų bei žvyro ir smėlio pardavimo (bendras sumažėjimas apie 187,9 tūkst. Eur), taip pat išaugusios sąnaudos, ypač darbo užmokesčio ir remonto.

Analizuojamu laikotarpiu bendrovės turtas sumažėjo 171,5 tūkst. Eur (6,8 proc.), trumpalaikis turtas – 70,9 tūkst. Eur (9,7 proc.). Tuo pačiu laikotarpiu įsipareigojimai sumažėjo 30,5 tūkst. Eur (apie 4,9 proc.), tai rodo nuosaikų įsipareigojimų mažinimą, tačiau šis pokytis nekompensuoja veiklos rezultatų blogėjimo.

Per vienerius metus gautinos sumos padidėjo 3,8 proc., o pinigų ir pinigų ekvivalentų suma sumažėjo 19,4 proc. Tai rodo mažėjančią bendrovės pinigų srautų stabilumą ir likvidumo silpnėjimą.

Santykinis įsiskolinimo rodiklis nežymiai padidėjo nuo 0,247 iki 0,252, tai reiškia, kad vienam turto eurui tenkanti skolų dalis išaugo. Nors pokytis nėra reikšmingas, jis rodo finansinės būklės blogėjimo tendenciją.

Likvidumo rodikliai taip pat blogėjo: einamasis likvidumo koeficientas sumažėjo nuo 1,35 iki 1,22, o grynujų pinigų likvidumo koeficientas – nuo 0,71 iki 0,57. Tai rodo mažėjančią bendrovės gebėjimą laiku vykdyti trumpalaikius įsipareigojimus, ypač naudojant turimus piniginius išteklius.

Atsižvelgiant į minėtus pokyčius, galima daryti išvadą, kad bendrovės finansinė rizika didėja. Nors vertinimo metu bendrovė išlieka moki ir vykdo savo įsipareigojimus, neigiamos finansinių rodiklių tendencijos rodo didėjančią mokumo riziką ateityje.

Vertinant galimą Savivaldybės garantijos suteikimą, pažymėtina, kad papildomų finansinių įsipareigojimų prisiėmimas dar labiau padidintų bendrovės finansinę naštą ir mokumo riziką. Tuo atveju, jei bendrovė nevykdytų įsipareigojimų pagal paskolos sutartis, už kurias suteikta Savivaldybės garantija, prievolė atsiskaityti su kreditoriumi tektų Savivaldybei.

Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės tarybai rekomenduojama prieš priimančią sprendimą dėl garantijos suteikimo išsamiai įvertinti susijusias finansines rizikas bei galimą poveikį Savivaldybės finansiniam stabilumui.

⁶ Rodiklis parodo, ar įstaiga turi pakankamai trumpalaikio turto padengti trumpalaikius įsipareigojimus per artimiausius 12 mėn. Kuo rodiklis didesnis, tuo saugesnė įstaigos mokumo padėtis.

⁷ Rodiklis vertina, kiek trumpalaikių įsipareigojimų įstaiga gali padengti vien tik gryniaisiais pinigais ir jų ekvivalentais. Tai konservatyviausias mokumo rodiklis, parodantis realų finansinį rezervą.

Kelmės rajono savivaldybės ir UAB Kelmės vietinis ūkis atsakomybė

Savivaldybės taryba priima sprendimus dėl garantijų teikimo už savivaldybės valdomų įmonių prisiimamus įsipareigojimus pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo) ir kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų sutartis, laikantis Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme numatytų ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų limitų (jeigu tokie limitai nustatomi) ir gavus savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos išvadą⁸.

Savivaldybė, laikydama Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme ir tam tikrų metų biudžeto patvirtinimo įstatyme nustatytų skolinimosi limitų (jeigu tokie limitai nustatomi), Vyriausybės nustatyta tvarka gali teikti garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolų sutartis, finansinės nuomos (lizingo) sutartis ir sutartis pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus⁹. Pagal Vyriausybės patvirtintų Savivaldybių skolinimosi taisyklių¹⁰ 4 punkto reikalavimus, savivaldybė turi įvertinti, ar prisiimdama skolinius įsipareigojimus neviršys Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytų:

- savivaldybės skolos limitu, į kurį įskaitomi visi savivaldybės prisiimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal paskolų, finansinės nuomos (lizingo), veiklos nuomos sutartis bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;
- savivaldybės grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitu (kai toks limitas nustatytas), į kurį įskaitomas einamaisiais biudžetinais metais savivaldybės skolinantis prisiimtų ir įvykdytų įsipareigojimų sumų skirtumas biudžetinių metų pabaigoje;
- savivaldybės garantijų limitu, į kurį įskaitomi savivaldybės prisiimti įsipareigojimai pagal garantijas dėl savivaldybės valdomų įmonių prisiimtų, bet dar neįvykdytų įsipareigojimų gražinti kreditoriams lėšas pagal skolos dokumentus.

Savivaldybės administracija ir UAB Kelmės vietinis ūkis atsako už pateiktų dokumentų ir duomenų tikrumą bei teisingumą. Atliekant vertinimą vadovavomės nuostata, kad mums pateikta išsami ir objektyvi informacija, kad pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus.

UAB Kelmės vietinis ūkis vadovybė atsako už paskolos, dėl kurios Savivaldybė teikia garantiją, panaudojimą pagal paskirtį, atsiskaitymą laiku su kredito įstaiga ir išsamios informacijos teikimą Savivaldybės administracijai apie finansinių įsipareigojimų vykdymą.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Savivaldybei suteikus 950,0 tūkst. eurų garantiją dėl uždarnosios akcinės bendrovės Kelmės vietinis ūkis prisiimamų įsipareigojimų pagal paskolos sutartis, nebus viršytas Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstituciniame įstatyme nustatytas įsipareigojimų pagal garantijas limitas. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą pažeidimą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti. Su apgaulė susijusių neteisėtų veiksmų nepastebėjimo rizika yra didesnė už riziką nepastebėti neteisėtų veiksmų, įvykusių dėl klaidos, nes apgaulė gali apimti organizuotas schemas, skirtas nuslėpti apgaulę, tyčinį operacijų neregistravimą arba tyčinį klaidinančios informacijos pateikimą auditoriui.

⁸ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 21 punktą.

⁹ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 5 punktą.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-03-26 nutarimas Nr. 345 „Dėl savivaldybių skolinimosi taisyklių patvirtinimo“.

Mes priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat nustatome ir įvertiname reikšmingos neatitikties dėl apgaulės arba klaidų riziką, surenkame pakankamai įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti, vertiname vidaus kontrolę.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis dėl vertinimo apimties ir atlikimo laiko bei reikšmingų pastebėjimų, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome.

Savivaldybės kontrolierė

Neringa Dirmeikienė